Kryptografia

z elementami kryptografii kwantowej

Ryszard Tanaś

http://zon8.physd.amu.edu.pl/~tanas

Wykład 12

Spis treści

18 Kryptoanaliza

18.1 Podstawowe rodzaje ataku

- Atak typu ciphertext-only — znane są tylko kryptogramy — chcemy znaleźć klucz lub tekst jawny
- Atak typu known plaintext — znane są pewne pary kryptogram-tekst jawny — szukamy klucza
- Atak typu chosen plaintext — znane są kryptogramy dla dowolnie wybranego tekstu jawnego
- Atak typu chosen ciphertext — atakujący ma możliwość uzyskania tekstu jawnego dla dowolnie wybranego tekstu tajnego

18 Kryptoanaliza

18.1 Podstawowe rodzaje ataku

- Atak typu ciphertext-only — znane są tylko kryptogramy — chcemy znaleźć klucz lub tekst jawny
- Atak typu known plaintext — znane są pewne pary kryptogram-tekst jawny — szukamy klucza
- Atak typu chosen plaintext — znane są kryptogramy dla dowolnie wybranego tekstu jawnego
- Atak typu chosen ciphertext — atakujący ma możliwość uzyskania tekstu jawnego dla dowolnie wybranego tekstu tajnego

18 Kryptoanaliza

18.1 Podstawowe rodzaje ataku

- Atak typu ciphertext-only — znane są tylko kryptogramy — chcemy znaleźć klucz lub tekst jawny
- Atak typu known plaintext — znane są pewne pary kryptogram-tekst jawny — szukamy klucza
- Atak typu chosen plaintext — znane są kryptogramy dla dowolnie wybranego tekstu jawnego
- Atak typu chosen ciphertext — atakujący ma możliwość uzyskania tekstu jawnego dla dowolnie wybranego tekstu tajnego

18 Kryptoanaliza

18.1 Podstawowe rodzaje ataku

- Atak typu ciphertext-only — znane są tylko kryptogramy — chcemy znaleźć klucz lub tekst jawny
- Atak typu known plaintext — znane są pewne pary kryptogram-tekst jawny — szukamy klucza
- Atak typu chosen plaintext — znane są kryptogramy dla dowolnie wybranego tekstu jawnego
- Atak typu chosen ciphertext — atakujący ma możliwość uzyskania tekstu jawnego dla dowolnie wybranego tekstu tajnego

18 Kryptoanaliza

18.1 Podstawowe rodzaje ataku

- Atak typu ciphertext-only — znane są tylko kryptogramy — chcemy znaleźć klucz lub tekst jawny
- Atak typu known plaintext — znane są pewne pary kryptogram-tekst jawny — szukamy klucza
- Atak typu chosen plaintext — znane są kryptogramy dla dowolnie wybranego tekstu jawnego
- Atak typu chosen ciphertext — atakujący ma możliwość uzyskania tekstu jawnego dla dowolnie wybranego tekstu tajnego

- Atak typu adaptive chosen plaintext — atakujący ma możliwość wielokrotnego szyfrowania tekstu jawnego, który jest modyfikowany w zależności od uzyskanych wcześniej wyników

18.2 Kryptoanaliza różnicowa

- Eli Biham i Adi Shamir w 1990 r. znaleźli metodę ataku na DES przy wybranym tekście jawnym, która okazała się bardziej efektywna niż przeszukiwanie wszystkich możliwości (atak brutalny).
- W kryptoanalizie różnicowej porównuje się pary kryptogramów, które powstały w wyniku zaszyfrowania par tekstów jawnych o ustalonych różnicach.

18.2 Kryptoanaliza różnicowa

- Eli Biham i Adi Shamir w 1990 r. znaleźli metodę ataku na DES przy wybranym tekście jawnym, która okazała się bardziej efektywna niż przeszukiwanie wszystkich możliwości (atak brutalny).
- W kryptoanalizie różnicowej porównuje się pary kryptogramów, które powstały w wyniku zaszyfrowania par tekstów jawnych o ustalonych różnicach.

18.2 Kryptoanaliza różnicowa

- Eli Biham i Adi Shamir w 1990 r. znaleźli metodę ataku na DES przy wybranym tekście jawnym, która okazała się bardziej efektywna niż przeszukiwanie wszystkich możliwości (atak brutalny).
- W kryptoanalizie różnicowej porównuje się pary kryptogramów, które powstały w wyniku zaszyfrowania par tekstów jawnych o ustalonych różnicach.

- Przypuśćmy, że mamy dwa bloki o równej długości X i X' i obliczymy różnicę obu bloków $\Delta X = X \oplus X'$, tzn. dodajemy modulo 2 odpowiadające sobie bity obu bloków (operacja xor). W wyniku dostajemy jedynki na tych miejscach gdzie ciągi bitów się różnią.

- Rozważmy parę wejściową X i X' tekstów jawnych i uwzględniając fakt, że operacje liniowe nie zmieniają różnicy ΔX, dokonajmy operacji xor z kluczem K_i, która daje:

  $$Y = X \oplus K_i \qquad Y' = X' \oplus K_i$$

  $$\Delta Y = (X \oplus K_i) \oplus (X' \oplus K_i) = X \oplus X' = \Delta X$$

  a więc przed wejściem do S-boksa różnice się zachowują i nie zależą od wartości klucza.

- Przypuśćmy, że mamy dwa bloki o równej długości X i X' i obliczymy różnicę obu bloków $\Delta X = X \oplus X'$, tzn. dodajemy modulo 2 odpowiadające sobie bity obu bloków (operacja xor). W wyniku dostajemy jedynki na tych miejscach gdzie ciągi bitów się różnią.

- Rozważmy parę wejściową X i X' tekstów jawnych i uwzględniając fakt, że operacje liniowe nie zmieniają różnicy ΔX, dokonajmy operacji xor z kluczem K_i, która daje:

  $$Y = X \oplus K_i \qquad Y' = X' \oplus K_i$$

  $$\Delta Y = (X \oplus K_i) \oplus (X' \oplus K_i) = X \oplus X' = \Delta X$$

  a więc przed wejściem do S-boksa różnice się zachowują i nie zależą od wartości klucza.

- Przypuśćmy, że mamy dwa bloki o równej długości X i X' i obliczymy różnicę obu bloków $\Delta X = X \oplus X'$, tzn. dodajemy modulo 2 odpowiadające sobie bity obu bloków (operacja xor). W wyniku dostajemy jedynki na tych miejscach gdzie ciągi bitów się różnią.

- Rozważmy parę wejściową X i X' tekstów jawnych i uwzględniając fakt, że operacje liniowe nie zmieniają różnicy ΔX, dokonajmy operacji xor z kluczem K_i, która daje:

  $$Y = X \oplus K_i \qquad Y' = X' \oplus K_i$$

  $$\Delta Y = (X \oplus K_i) \oplus (X' \oplus K_i) = X \oplus X' = \Delta X$$

  a więc przed wejściem do S-boksa różnice się zachowują i nie zależą od wartości klucza.

- Przypuśćmy, że mamy dwa bloki o równej długości X i X' i obliczymy różnicę obu bloków $\Delta X = X \oplus X'$, tzn. dodajemy modulo 2 odpowiadające sobie bity obu bloków (operacja xor). W wyniku dostajemy jedynki na tych miejscach gdzie ciągi bitów się różnią.

- Rozważmy parę wejściową X i X' tekstów jawnych i uwzględniając fakt, że operacje liniowe nie zmieniają różnicy ΔX, dokonajmy operacji xor z kluczem K_i, która daje:

  $$Y = X \oplus K_i \qquad Y' = X' \oplus K_i$$

  $$\Delta Y = (X \oplus K_i) \oplus (X' \oplus K_i) = X \oplus X' = \Delta X$$

  a więc przed wejściem do S-boksa różnice się zachowują i nie zależą od wartości klucza.

- Przypuśćmy, że mamy dwa bloki o równej długości X i X' i obliczymy różnicę obu bloków $\Delta X = X \oplus X'$, tzn. dodajemy modulo 2 odpowiadające sobie bity obu bloków (operacja xor). W wyniku dostajemy jedynki na tych miejscach gdzie ciągi bitów się różnią.

- Rozważmy parę wejściową X i X' tekstów jawnych i uwzględniając fakt, że operacje liniowe nie zmieniają różnicy ΔX, dokonajmy operacji xor z kluczem K_i, która daje:

$$Y = X \oplus K_i \qquad Y' = X' \oplus K_i$$

$$\Delta Y = (X \oplus K_i) \oplus (X' \oplus K_i) = X \oplus X' = \Delta X$$

a więc przed wejściem do S-boksa różnice się zachowują i nie zależą od wartości klucza.

- Nieliniowym elementem DES'a są S-boksy i różnica ΔY zostanie przez S-boks na ogół zmieniona. Jeśli wynikiem działania S-boksu będzie $Z = S(Y)$, to różnica $\Delta Z = S(Y) \oplus S(Y')$ będzie zależała od klucza K_i i okazuje się, że tylko niektóre wartości dla ΔZ są możliwe, a to oznacza, że możliwe jest uzyskanie informacji o kluczu K_i.
- W tablicy podane są liczby możliwych ΔZ dla danej różnicy ΔX (różnice ΔX i ΔZ podane są układzie szestnastkowym o czym przypomina wskaźnik x). Liczba znajdująca się w tablicy podzielona przez 64 określa prawdopodobieństwo wystąpienia danej różnicy ΔZ.

- Nieliniowym elementem DES'a są S-boksy i różnica ΔY zostanie przez S-boks na ogół zmieniona. Jeśli wynikiem działania S-boksu będzie $Z = S(Y)$, to różnica $\Delta Z = S(Y) \oplus S(Y')$ będzie zależała od klucza K_i i okazuje się, że tylko niektóre wartości dla ΔZ są możliwe, a to oznacza, że możliwe jest uzyskanie informacji o kluczu K_i.

- W tablicy podane są liczby możliwych ΔZ dla danej różnicy ΔX (różnice ΔX i ΔZ podane są układzie szestnastkowym o czym przypomina wskaźnik x). Liczba znajdująca się w tablicy podzielona przez 64 określa prawdopodobieństwo wystąpienia danej różnicy ΔZ.

ΔX	ΔZ															
	0_x	1_x	2_x	3_x	4_x	5_x	6_x	7_x	8_x	9_x	A_x	B_x	C_x	D_x	E_x	F_x
0_x	64	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1_x	0	0	0	6	0	2	4	4	0	10	12	4	10	6	2	4
2_x	0	0	0	8	0	4	4	4	0	6	8	6	12	6	4	2
3_x	14	4	2	2	10	6	4	2	6	4	4	0	2	2	2	0
4_x	0	0	0	6	0	10	10	6	0	4	6	4	2	8	6	2
5_x	4	8	6	2	2	4	4	2	0	4	4	0	12	2	4	6
6_x	0	4	2	4	8	2	6	2	8	4	4	2	4	2	0	12
7_x	2	4	10	4	0	4	8	4	2	4	8	2	2	2	4	4
8_x	0	0	0	12	0	8	8	4	0	6	2	8	8	2	2	4
9_x	10	2	4	0	2	4	6	0	2	2	8	0	10	0	2	12
A_x	0	8	6	2	2	8	6	0	6	4	6	0	4	0	2	10
B_x	2	4	0	10	2	2	4	0	2	6	2	6	6	4	2	12
C_x	0	0	0	8	0	6	6	0	0	6	6	4	6	6	14	2
D_x	6	6	4	8	4	8	2	6	0	6	4	6	0	2	0	2
E_x	0	4	8	8	6	6	4	0	6	6	4	0	0	4	0	8
F_x	2	0	2	4	4	6	4	2	4	8	2	2	2	6	8	8
10_x	0	0	0	0	0	0	2	14	0	6	6	12	4	6	8	6
11_x	6	8	2	4	6	4	8	6	4	0	6	6	0	4	0	0
12_x	0	8	4	2	6	6	4	6	6	4	2	6	6	0	4	0
13_x	2	4	4	6	2	0	4	6	2	0	6	8	4	6	4	6
14_x	0	8	8	0	10	0	4	2	8	2	2	4	4	8	4	0
15_x	0	4	6	4	2	2	4	10	6	2	0	10	0	4	6	4
16_x	0	8	10	8	0	2	2	6	10	2	0	2	0	6	2	6
17_x	4	4	6	0	10	6	0	2	4	4	4	6	6	6	2	0
18_x	0	6	6	0	8	4	2	2	2	4	6	8	6	6	2	2
19_x	2	6	2	4	0	8	4	6	10	4	0	4	2	8	4	0
$1A_x$	0	6	4	0	4	6	6	6	6	2	2	0	4	4	6	8
$1B_x$	4	4	2	4	10	6	6	4	6	2	2	4	2	2	4	2
$1C_x$	0	10	10	6	6	0	0	12	6	4	0	0	2	4	4	0
$1D_x$	4	2	4	0	8	0	0	2	10	0	2	6	6	6	14	0
$1E_x$	0	2	6	0	14	2	0	0	6	4	10	8	2	2	6	2
$1F_x$	2	4	10	6	2	2	2	8	6	8	0	0	0	4	6	4

ΔX	ΔZ															
	0_x	1_x	2_x	3_x	4_x	5_x	6_x	7_x	8_x	9_x	A_x	B_x	C_x	D_x	E_x	F_x
20_x	0	0	0	10	0	12	8	2	0	6	4	4	4	2	0	12
21_x	0	4	2	4	4	8	10	0	4	4	10	0	4	0	2	8
22_x	10	4	6	2	2	8	2	2	2	2	6	0	4	0	4	10
23_x	0	4	4	8	0	2	6	0	6	6	2	10	2	4	0	10
24_x	12	0	0	2	2	2	2	0	14	14	2	0	2	6	2	4
25_x	6	4	4	12	4	4	4	10	2	2	2	0	4	2	2	2
26_x	0	0	4	10	10	10	2	4	0	4	6	4	4	4	2	0
27_x	10	4	2	0	2	4	2	0	4	8	0	4	8	8	4	4
28_x	12	2	2	8	2	6	12	0	0	2	6	0	4	0	6	2
29_x	4	2	2	10	0	2	4	0	0	14	10	2	4	6	0	4
$2A_x$	4	2	4	6	0	2	8	2	2	14	2	6	2	6	2	2
$2B_x$	12	2	2	2	4	6	6	2	0	2	6	2	6	0	8	4
$2C_x$	4	2	2	4	0	2	10	4	2	2	4	8	8	4	2	6
$2D_x$	6	2	6	2	8	4	4	4	2	4	6	0	8	2	0	6
$2E_x$	6	6	2	2	0	2	4	6	4	0	6	2	12	2	6	4
$2F_x$	2	2	2	2	2	6	8	8	2	4	4	6	8	2	4	2
30_x	0	4	6	0	12	6	2	2	8	2	4	4	6	2	2	4
31_x	4	8	2	10	2	2	2	2	6	0	0	2	2	4	10	8
32_x	4	2	6	4	4	2	2	4	6	6	4	8	2	2	8	0
33_x	4	4	6	2	10	8	4	2	4	0	2	2	4	6	2	4
34_x	0	8	16	6	2	0	0	12	6	0	0	0	0	8	0	6
35_x	2	2	4	0	8	0	0	0	14	4	6	8	0	2	14	0
36_x	2	6	2	2	8	0	2	2	4	2	6	8	6	4	10	0
37_x	2	2	12	4	2	4	4	10	4	4	2	6	0	2	2	4
38_x	0	6	2	2	2	0	2	2	4	6	4	4	4	6	10	10
39_x	6	2	2	4	12	6	4	8	4	0	2	4	2	4	4	0
$3A_x$	6	4	6	4	6	8	0	6	2	2	6	2	2	6	4	0
$3B_x$	2	6	4	0	0	2	4	6	4	6	8	6	4	4	6	2
$3C_x$	0	10	4	0	12	0	4	2	6	0	4	12	4	4	2	0
$3D_x$	0	8	6	2	2	6	0	8	4	4	0	4	0	12	4	4
$3E_x$	4	8	2	2	2	4	4	14	4	2	0	2	0	8	4	4
$3F_x$	4	8	4	2	4	0	2	4	4	2	4	8	8	6	2	2

- W tabeli znajdujemy wiele zer, a to oznacza, że takie różnice nie mogą wystąpić. Prawdopodobieństwa wystąpienia poszczególnych różnic znacznie się różnią i ten fakt jest wykorzystywany w kryptoanalizie różnicowej.

  Np. dla $\Delta X = 1_x$ istnieją tylko cztery pary które dają różnicę $\Delta Z = F_x$.

  Takie pary można wcześniej wyznaczyć i w tym przypadku są to pary:
  $\{1E_x, 1F_x\}$, $\{1F_x, 1E_x\}$, $\{2A_x, 2B_x\}$, $\{2B_x, 2A_x\}$.

- W tabeli znajdujemy wiele zer, a to oznacza, że takie różnice nie mogą wystąpić. Prawdopodobieństwa wystąpienia poszczególnych różnic znacznie się różnią i ten fakt jest wykorzystywany w kryptoanalizie różnicowej.

  Np. dla $\Delta X = 1_x$ istnieją tylko cztery pary które dają różnicę $\Delta Z = F_x$.

  Takie pary można wcześniej wyznaczyć i w tym przypadku są to pary:
  $\{1E_x, 1F_x\}$, $\{1F_x, 1E_x\}$, $\{2A_x, 2B_x\}$, $\{2B_x, 2A_x\}$.

- W tabeli znajdujemy wiele zer, a to oznacza, że takie różnice nie mogą wystąpić. Prawdopodobieństwa wystąpienia poszczególnych różnic znacznie się różnią i ten fakt jest wykorzystywany w kryptoanalizie różnicowej.

  Np. dla $\Delta X = 1_x$ istnieją tylko cztery pary które dają różnicę $\Delta Z = F_x$.

  Takie pary można wcześniej wyznaczyć i w tym przypadku są to pary:
  $\{1E_x, 1F_x\}$, $\{1F_x, 1E_x\}$, $\{2A_x, 2B_x\}$, $\{2B_x, 2A_x\}$.

- Znajomość takich par oraz prawdopodobieństw ich wystąpienia pozwala przy wykorzystaniu ataku typu chosen plaintext uzyskać informację o bitach klucza. Można w ten sposób znacznie ograniczyć przestrzeń możliwych kluczy.
- Prawdopodobnie twórcy DES'a zdawali sobie sprawę z możliwości kryptoanalizy różnicowej, chociaż pojawiła się ona później niż sam DES. Liczba rund DES'a została wybrana w taki sposób, że nawet korzystanie z kryptoanalizy różnicowej wymaga dużych nakładów (mocy obliczeniowych) dla złamania szyfru.

- Znajomość takich par oraz prawdopodobieństw ich wystąpienia pozwala przy wykorzystaniu ataku typu chosen plaintext uzyskać informację o bitach klucza. Można w ten sposób znacznie ograniczyć przestrzeń możliwych kluczy.
- Prawdopodobnie twórcy DES'a zdawali sobie sprawę z możliwości kryptoanalizy różnicowej, chociaż pojawiła się ona później niż sam DES. Liczba rund DES'a została wybrana w taki sposób, że nawet korzystanie z kryptoanalizy różnicowej wymaga dużych nakładów (mocy obliczeniowych) dla złamania szyfru.

18.3 Kryptoanaliza liniowa

- Inną metodą kryptoanalizy jest kryptoanaliza liniowa zaproponowana przez Mitsuru Matsui w 1993 r.
- Idea kryptoanalizy liniowej polega na opisie działania urządzenia szyfrującego poprzez aproksymację liniową.
- Mimo, że S-boksy DES'a są elementami nieliniowymi, to mogą być one aproksymowane formułami liniowymi. Oznacza to, że zależności liniowe aproksymujące działanie S-boksu są spełnione z prawdopodobieństwem różnym niż $1/2$.

18.3 Kryptoanaliza liniowa

- Inną metodą kryptoanalizy jest kryptoanaliza liniowa zaproponowana przez Mitsuru Matsui w 1993 r.
- Idea kryptoanalizy liniowej polega na opisie działania urządzenia szyfrującego poprzez aproksymację liniową.
- Mimo, że S-boksy DES'a są elementami nieliniowymi, to mogą być one aproksymowane formułami liniowymi. Oznacza to, że zależności liniowe aproksymujące działanie S-boksu są spełnione z prawdopodobieństwem różnym niż $1/2$.

18.3 Kryptoanaliza liniowa

- Inną metodą kryptoanalizy jest kryptoanaliza liniowa zaproponowana przez Mitsuru Matsui w 1993 r.
- Idea kryptoanalizy liniowej polega na opisie działania urządzenia szyfrującego poprzez aproksymację liniową.
- Mimo, że S-boksy DES'a są elementami nieliniowymi, to mogą być one aproksymowane formułami liniowymi. Oznacza to, że zależności liniowe aproksymujące działanie S-boksu są spełnione z prawdopodobieństwem różnym niż $1/2$.

18.3 Kryptoanaliza liniowa

- Inną metodą kryptoanalizy jest kryptoanaliza liniowa zaproponowana przez Mitsuru Matsui w 1993 r.
- Idea kryptoanalizy liniowej polega na opisie działania urządzenia szyfrującego poprzez aproksymację liniową.
- Mimo, że S-boksy DES'a są elementami nieliniowymi, to mogą być one aproksymowane formułami liniowymi. Oznacza to, że zależności liniowe aproksymujące działanie S-boksu są spełnione z prawdopodobieństwem różnym niż $1/2$.

- Jeśli np. wiemy, że pomiędzy bitami klucza k_i, tekstu jawnego m_i oraz kryptogramu c_i zachodzą z prawdopodobieństwem 90% zależności

  $$m_{15} \oplus k_2 \oplus m_7 \oplus k_6 = c_2 \oplus m_5 \oplus c_7$$
  $$m_8 \oplus k_2 \oplus k_6 = c_5 \oplus c_6,$$

  to znając m_i i c_i możemy z takim samym prawdopodobieństwem wyznaczyć $k_2 \oplus k_6$. Oczywiście tego typu zależności należy najpierw znaleźć.

- Dla DES'a przy ataku typu known plaintext kryptoanaliza liniowa wymaga średnio 2^{43} par tekst jawny-kryptogram do znalezienia klucza. Matsui w 1994 r. potrzebował 50 dni aby na 12 komputerach HP 9735 obliczyć klucz DES'a!

- Jeśli np. wiemy, że pomiędzy bitami klucza k_i, tekstu jawnego m_i oraz kryptogramu c_i zachodzą z prawdopodobieństwem 90% zależności

  $$m_{15} \oplus k_2 \oplus m_7 \oplus k_6 = c_2 \oplus m_5 \oplus c_7$$
  $$m_8 \oplus k_2 \oplus k_6 = c_5 \oplus c_6,$$

  to znając m_i i c_i możemy z takim samym prawdopodobieństwem wyznaczyć $k_2 \oplus k_6$. Oczywiście tego typu zależności należy najpierw znaleźć.

- Dla DES'a przy ataku typu known plaintext kryptoanaliza liniowa wymaga średnio 2^{43} par tekst jawny-kryptogram do znalezienia klucza. Matsui w 1994 r. potrzebował 50 dni aby na 12 komputerach HP 9735 obliczyć klucz DES'a!

- Jeśli np. wiemy, że pomiędzy bitami klucza k_i, tekstu jawnego m_i oraz kryptogramu c_i zachodzą z prawdopodobieństwem 90% zależności

  $$m_{15} \oplus k_2 \oplus m_7 \oplus k_6 = c_2 \oplus m_5 \oplus c_7$$
  $$m_8 \oplus k_2 \oplus k_6 = c_5 \oplus c_6,$$

  to znając m_i i c_i możemy z takim samym prawdopodobieństwem wyznaczyć $k_2 \oplus k_6$. Oczywiście tego typu zależności należy najpierw znaleźć.

- Dla DES'a przy ataku typu known plaintext kryptoanaliza liniowa wymaga średnio 2^{43} par tekst jawny-kryptogram do znalezienia klucza. Matsui w 1994 r. potrzebował 50 dni aby na 12 komputerach HP 9735 obliczyć klucz DES'a!

- Jeśli np. wiemy, że pomiędzy bitami klucza k_i, tekstu jawnego m_i oraz kryptogramu c_i zachodzą z prawdopodobieństwem 90% zależności

  $$m_{15} \oplus k_2 \oplus m_7 \oplus k_6 = c_2 \oplus m_5 \oplus c_7$$
  $$m_8 \oplus k_2 \oplus k_6 = c_5 \oplus c_6,$$

  to znając m_i i c_i możemy z takim samym prawdopodobieństwem wyznaczyć $k_2 \oplus k_6$. Oczywiście tego typu zależności należy najpierw znaleźć.

- Dla DES'a przy ataku typu known plaintext kryptoanaliza liniowa wymaga średnio 2^{43} par tekst jawny-kryptogram do znalezienia klucza. Matsui w 1994 r. potrzebował 50 dni aby na 12 komputerach HP 9735 obliczyć klucz DES'a!